

FÖRSKARTORGET

PROGRAM

2016

B05:72

BOKMÄSSAN

22-25 SEPT

FORSKARTORGET

FORSKARTORGET 2016

Här kan du se och läsa mer om vilka organisationer som tillsammans med Forskartorget arrangerar programmet på årets Bokmässan.

HUVUDARRANGÖRER

Kungl. Vitterhetsakademien har som syfte att främja humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Akademien stödjer forskningsprojekt, arrangerar konferenser, publicerar skrifter och förvaltar ett antal kulturfastigheter. Främst verkar akademien genom sina svenska och utländska ledamöter. vitterhetsakad.se

Riksbankens Jubileumsfond är en fristående stiftelse, som har till ändamål att främja och stödja humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Stiftelsen beviljar årligen drygt 370 miljoner kronor till enskilda forskare och forskargrupper. rj.se

MEDARRANGÖRER

Forste: Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd är en statlig myndighet som initierar och finansierar forskning inom hälsa, arbetsliv och välfärd. Myndighetens uppgifter är att finansiera forskning av högsta vetenskapliga kvalitet, identifiera kunskapsbehov och utvärdera forskning inom dessa områden. Samverkan med forskarsamhället, myndigheter och berörda aktörer i samhället är en annan viktig uppgift. forte.se

Vetenskapsrådet har en ledande roll för att utveckla svensk forskning av högsta vetenskapliga kvalitet och bidrar därmed till samhällets utveckling. Utöver finansiering av forskning är myndigheten rådgivande till regeringen i forskningsledande frågor och deltar aktivt i debatten för att skapa förståelse för den långsiktiga nyttan av forskningen. vr.se

UTSTÄLLNINGSPARTNER

Forskning & Framsteg är en populärvetenskaplig tidskrift som ägs av en stiftelse utan vinstsyfte. Tidningen rapporterar om de senaste forskningsrönen och förmedlar fördjupad kunskap om astronomi, historia, medicin, fysik, natur, teknik och mycket mer. I tidningen möter man Sveriges och världens mest framstående forskare, några av dem skriver också själva. fof.se

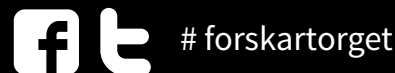
MEDIEPARTNER

Region Västerbotten har det regionala utvecklingsansvaret i Västerbotten. Verksamheten bygger på att påverka de processer och beslut på EU-och nationell nivå som berör regionen, att leda arbetet med länets tillväxtstrategier inom bland annat turism, kultur, kompetensförsörjning och infrastruktur, att hantera projektstöd och samverka med aktörer inom och utanför länet. regionvasterbotten.se

PROGRAMARRANGÖRER

AFA Försäkring, Appell Förlag, Bokförlaget Langenskiöld, Bonnier Fakta, Centrum för Näringslivshistoria, Cusanus, De svenska Medelhavsinstituterna, Filosofiska rummet/SR, Forskning & Framsteg, Forte – Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, Göteborgs universitet, Hanaholmen – Kulturcentrum för Sverige och Finland, Historiska Media, Historisk Tidskrift, Humtank, Jonsereds herrgård, Kungl. Vitterhetsakademien, Linköpings universitet, Linnéuniversitetet, Lunds universitet, Malmö högskola, Natur & Kultur, Norstedts, Riksbankens Jubileumsfond, Se Människan, Stiftelsen för Strategisk Forskning, Svenska kyrkan, Svenska litteratursällskapet i Finland, Sveriges unga akademi, Södertörns högskola, Timbro, Umeå universitet, UR, Vetenskapsrådet och Örebro universitet.

ÖPPETTIDER

Branschbesökare
Torsdag 9.00–18.00
Fredag 9.00–14.00

Allmänhet
Fredag 14.00–19.00
Lördag 9.00–18.00
Söndag 9.00–17.00

TACK TILL

BOKMÄSSAN
GÖTEBORG BOOK FAIR

**GRATIS för
mässbesökare!
Välkommen
till B05:72**

Välkommen till arenan för kunskapsspridning där forskare och populärvetenskapliga författare delar med sig av kunskap och erfarenheter.

Forskartorget gästas varje år av inspirerande föreläsare från universitet, högskolor, stiftelser, myndigheter, företag och organisationer som tillsammans presenterar ett fullmatat program som både har bredd, spets och djup. Vår ambition är att presentera programmet på ett tvär- och populärvetenskapligt sätt. I år uppmärksammar vi och Bokmässan bland annat Yttrandefrihet då den svenska tryckfrihetsförordningen fyller 250 år.

Det händer på scen

Som vanligt presenterar vi på scenen närmare åttio program med ämnen som sträcker sig från allt mellan himmel och jord. Bland annat får vi veta mer om värdighet, autonomi och etik i vården, om hur elektronisk plast kan vara en lysande idé, om serietidningen i klassrummet, hur svenskars alkoholvanor har förändrats och vilken roll de tidiga klostren haft och hur den antika bildningen har skildrats över tid.

Språk och filosofi på torget

I år samarbetar Forskartorget med tidskriften Forskning & Framsteg som firar 50 år av nyfikenhet. I samband med jubileet kommer bland annat ämnena språk och filosofi att presenteras i en särskild utställningsdel på torget.

Livestream

Kom ihåg att om du själv inte har möjlighet att vara på plats och lyssna till alla program kan du ändå ta del av de flesta via livestream och filminspelningar från torget. Du hittar fullständigt, uppdaterat program och filmerna på forskartorget.se.

Fri entré till Forskartorget

Som alltid är det fri entré till samtliga program på Forskartorget. Väl inne på mässan är det bara att bege sig raka vägen till monter B05:72.

Varmt välkommen till monter B05:72 i B-hallen!

Mona Holmfors
Projektchef

Projektledning och produktion: Popular Projects i Stockholm

Formgivning: Bläck STHLM. **Tryck:** Roos Printing

Foton/illustrationer © se www.forskartorget.se/kredit.html

Med reservation för ändringar.

Läs mer om
programmet på
forskartorget.se

TORSDAG 22

09.05–09.35

FRÅN KRIG TILL HÅLLBAR FRED

Stein Tønnesson, Isak Svensson, Elin Bjarnegård

Länder i Östasien som tidigare stred mot varandra handlar nu med varandra. Varför löste sig konflikterna och går det att applicera på andra regioner?

Medverkande: Stein Tønnesson, adjungerad professor, Uppsala universitet och seniorforskare vid Peace Research Institute Oslo (PRIO), Isak Svensson, professor, inst. för freds- och konfliktforskning, Elin Bjarnegård, docent, statsvetenskapliga institutionen, båda vid Uppsala universitet **Arrangör:** Riksbankens Jubileumsfond

09.40–09.55

MOBILTEKNIK FÖR ATT UTVECKLA LÄRANDE

Per-Olof Hansson

Hur används smartphones i Kenya för att utveckla lärandet? Och hur ledde det till en MOOC för mänskliga rättigheter?

Medverkande: Per-Olof Hansson, fil. dr i pedagogik med ämnesdidaktisk inriktning **Arrangör:** Linköpings universitet

10.05–10.20

AUTISM – EN ANNAN VÄRLD

Mona Holmqvist

Forskning visar hur störande faktorer i närmiljön kan minimeras för att hjälpa personer med diagnosen autismspektrumtillstånd (AST) att delta på sina egna villkor i samhället.

Medverkande: Mona Holmqvist, docent i pedagogik

Arrangör: Malmö högskola

10.30–10.45

HAR DE YNGRES ORDFÖRSTÅELSE

BLIVIT SÄMRE?

Anna W Gustafsson, David Håkansson

I föredraget redovisas en studie av Högskoleprovet som visar att det på kort tid skett stora förändringar vad gäller förståelsen av ord och begrepp.

Medverkande: Anna W Gustafsson, docent i svenska språket, Lunds universitet och David Håkansson, docent i nordiska språk, Uppsala universitet **Arrangör:** Lunds universitet

10.55–11.10

VARFÖR GOOGLAR VI INTE?

Jutta Haider

Vi förväntar oss numera att alltid kunna Googla fram information om sådant vi inte vet. Vad kan eller vill vi inte Googla?

Medverkande: Jutta Haider, docent i biblioteks- och informationsvetenskap

Arrangör: Lunds universitet

11.20–11.35

ATT RÖSTA ELLER INTE RÖSTA

– DET ÄR FRÅGAN

Richard Öhrvall

Vilka är det som röstar i val? Vilka faktorer påverkar sannolikheten att du engagerar dig politiskt?

Dessa frågor diskuteras i föredraget.

Medverkande: Richard Öhrvall, doktorand i statsvetenskap och demokratistatistiker på SCB

Arrangör: Linköpings universitet

11.45–12.00

FRÅN TRUMAN TILL TRUMP

Kjell O Lejon

Religion och politik är starkt sammanvävda i USA men vilka faktorer måste vi ta i beaktande för att förstå händelserna på dagens politiska scen i USA?

Medverkande: Kjell O Lejon, professor i religionsvetenskap

Arrangör: Linköpings universitet

12.10–12.25

SERIETIDNINGEN I KLASSRUMMET

Lars Wallner

Hur kan seriemediets visuella och litterära aspekter användas i skolan för att arbeta med till exempel lässtruktur?

Medverkande: Lars Wallner, doktorand i pedagogiskt arbete

Arrangör: Linköpings universitet

12.35–12.50

FRI FRÅN TRYCK

Jonas Ingvarsson, Jesper Olsson

Ett samtal om möjligheterna och begränsningarna med digitala publikationer och om framtida former för kunskapsspridning.

Medverkande: Jonas Ingvarsson, bitr. professor, Högskolan i Skövde och Jesper Olsson, forskare och lektor, Linköpings universitet

Arrangör: Humtank

12.55-13.10
MEDELTIDA GÅRDAR OCH BYAR
Christian Lovén

Utifrån skriftliga källor, exempelvis brev, jordeböcker och räkenskaper har forskare kartlagt den medeltida bebyggelsen i Sverige.

Medverkande: Christian Lovén, docent i konvetenskap och redaktör för Riksarkivets projekt Det medeltida Sverige.

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond

13.15-13.30
ELEKTRISK PLAST – EN LYSANDE IDÉ?
Jonas Mindemark

Normalt är plaster elektriska isolatorer. Men det finns undantag. Genom att kombinera två olika typer av elektronisk ledningsförmåga i samma plastmaterial så kan vi skapa lysande tapeter!

Medverkande: Jonas Mindemark, postdoktor, inst. för fysik, Umeå universitet **Arrangör:** Stiftelsen för Strategisk Forskning

13.40-13.55
**YTTRANDEFRIHETEN UNDER
PRESS I EN OSÄKER TID**
Jesper Strömbäck, Anders Rydell

Digitaliseringen skapar nya dilemman för yttrandefriheten, trots att möjligheterna att yttra sig fritt aldrig varit större. Var går gränsen för vad man får säga?

Medverkande: Jesper Strömbäck, professor i journalistik och politisk kommunikation vid JMG, Göteborgs universitet och Anders Rydell, författare och kulturchef Hallpressen

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond och UR

14.05-14.35
SÅ PÅVERKAS HÄLSAN AV ATT BLI BEFORDRAD
Anna Nyberg

Vad händer när kvinnor och män blir befördrade – hur påverkas deras hälsa? Finns det skillnader i mans- och kvinnodominerade yrken? Många kvinnliga chefer upplever mer stress än sina manliga kolleger. Vad behöver göras för att vända trenden?

Medverkande: Anna Nyberg, med. dr, Stressforskningsinstitutet.

Arrangör: Forte – Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd

22 TORSDAG

14.45-15.00
SLAVHANDEL OCH SLAVERI UNDER SVENSK FLAGG
Klas-Göran Karlsson, Holger Weiss

Att Sverige hade en koloni i Västindien är känt men att landet även deltog i slavhandel kring sekelskiftet 1800 är mindre känt.

Medverkande: Holger Weiss, professor i allmän historia, Åbo Akademi och Klas-Göran Karlsson, professor i historia, Lunds universitet

Arrangör: Svenska litteratursällskapet i Finland

15.10-15.25
HJÄRNA, GENER OCH JÄVLAR ANAMMA
Torkel Klingberg

Torkel Klingberg lyfter fram betydelsen av kognitiv träning för att alla barn ska lära sig läsa och räkna på tillräcklig nivå.

Medverkande: Torkel Klingberg, professor i kognitiv neurovetenskap, Karolinska Institutet

Arrangör: Natur & Kultur

15.35-15.50
URBANISMER: DAGENS OLIKA STADSBYGGNADSIDEAL
Kristen Olsson

I den nya antologin Urbanismer skriver forskare, planerare och arkitekter om olika ideal vad gäller stadsbyggnad.

Medverkande: Kristen Olsson, docent och lektor, inst. för kulturvård, Göteborgs universitet

Arrangör: Historiska Media

16.00-16.15
ALKOHOL, DROGER OCH HJÄRNAN
Markus Heilig

Missbruksproblem är mycket vanliga, och nästan varje familj har erfarenhet av någon som drabbats. På vilket sätt har svenskers användningsmönster av alkohol förändrats?

Medverkande: Markus Heilig, professor i psykiatri, Centrum för social- och affektiv neurovetenskap, Linköpings universitet

Arrangör: Forskning & Framsteg

TORSDAG 22

16.20–16.35

BROADCASTING REGULATION: FREEDOM IN TUNISIA

Renaud de la Brosse

Tunisia is the last "Arab Spring" country where a democratic transition can succeed, depending on a media system that works in unity with its values.

Medverkande: Renaud de la Brosse, professor i journalistik

Arrangör: Linnéuniversitetet

16.45–17.00

LIVET FRÅN ETT MAGPERSPEKTIV

Ida Schoultz

Vilken betydelse har magen för ett hälsosamt och balanserat liv? Hur förändras egentligen detta vitala organ med åldern? Kan man göra magen mer motståndskraftig mot stress?

Medverkande: Ida Schoultz, forskarassistent, inst. för medicinska vetenskaper

Arrangör: Örebro universitet

17.10–17.25

ATT DÖDA EN MÄNNISKA

Martin Widman, Björn Hagberg

Frågor och svar om krigets ursprung och människans primitiva drivkrafter delar forskarvärlden. Här diskuteras den historiska och antropologiska forskningens syn på vårt innersta väsen och sökandet efter krigets ursprung.

Medverkande: Martin Widman, arkeolog och vetenskapsjournalist samt Björn Hagberg arkeolog och författare

Arrangör: Norstedts

17.35–17.50

EGEN UTGIVNING OCH BOKBRANSCHENS DIGITALA VÄNDNING

Alexandra Borg

Om en kulturpolitiskt laddad utgivningsform och dess effekter på dagens bokmarknad.

Medverkande: Alexandra Borg, flexitforskare, litteraturvetenskapliga inst., Uppsala universitet. **Arrangör:** Riksbankens Jubileumsfond

FORTE!

Forskningsrådet för
hälsa, arbetsliv och välfärd

FORSKARTORGET MONTER B05:72

Torsdag 22 september kl. 14.05–14.35

SÅ PÅVERKAS HÄLSAN AV ATT BLI BEFORDRAD

Seminarium med Anna Nyberg, Med. Dr., Stressforskningsinstitutet

Forste är en statlig myndighet som finansierar och initierar forskning som främjar människors hälsa, arbetsliv och välfärd. www.forste.se

09.15–09.30

SPRÅKPOLICY I FLERSPRÅKIGA FÖRSKOLOR

Polly Björk Willén

Ta del av forskning om hur språkpolicy i flerspråkiga förskolor och familjer samspelar med språkpolicy på en samhälls- och politisk nivå.

Medverkande: Polly Björk Willén, universitetslektor i pedagogiskt arbete

Arrangör: Linköpings universitet

09.40–09.55

VISSELBLÅSARE AVSLÖJADE LIVSFARLIGA PLASTSTRUPAR

Oscar Simonsson

Oscar Simonsson var en av de fyra läkarna på Karolinska Institutet som anmälde kirurgen Paolo Macchiarini för fusk. Han fick betala ett högt pris.

Medverkande: Oscar Simonsson, forskare och läkare vid Thoraxkliniken, Karolinska Institutet. Moderator: Per Snaprud

Arrangör: Forskning & Framsteg

10.05–10.20

HUR SKA SKOLAN TA EMOT NYANLÄNDA ELEVER?

Jenny Nilsson Folke

Språk, normer, hierarkier – för nyanlända är allt nytt. Hur ska skolan ta emot eleverna? Vad krävs för att nyanlända ska kunna få fullständiga betyg?

Medverkande: Jenny Nilsson Folke, doktorand, barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet

Arrangör: Vetenskapsrådet

10.30–11.00

DIGITAL ANARKI ELLER CIVILISERAD BILDNING?

Anu Koivunen, Fredrika Lagergren Wahlin, Kim Holmberg

Effektiv kunskapsbildning och spridning är en av tryckfrihetens tjänster. Vad sker med demokratisk kunskapsbildning i det digitala samhället?

Medverkande: Anu Koivunen, professor, Stockholms universitet, Fredrika Lagergren Wahlin, universitetslektor, Göteborgs universitet och Kim Holmberg, universitetslektor, Åbo universitet

Arrangör: Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland

11.10–11.25

FÖREBILDEN JUNGFRU MARIA

Ann-Catrine Eriksson

Genom att utgå från konstverk och texter om den medeltida Mariakulten får vi ta del av deras syn på den ideala kvinnan och mannen.

Medverkande: Ann-Catrine Eriksson, universitetslektor, inst. för kultur- och medievvetenskaper, Umeå universitet

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond

11.35–11.50

BARNMORSKOR, FÖDANDE OCH KROPP PÅ 1700-TALET

Kirsi Vainio-Korhonen

De utbildade barnmorskorna var länge en yrkesgrupp som både hyllades och föraktades, men deras insats för minskad barndödlighet var betydande.

Medverkande: Kirsi Vainio-Korhonen, professor i historia, Åbo universitet

Arrangör: Svenska litteratursällskapet i Finland

12.00–12.15

MEDBORGERLIG BILDNING I MIGRATIONENS TIDEVARV

Andreas Fejes

Vad innebär det för migranter att bildas till medborgare inom vuxenutbildning och folkbildning? Tas erfarenheter tillvara? Vem inkluderas? Vem exkluderas?

Medverkande: Andreas Fejes, professor i vuxenpedagogik

Arrangör: Linköpings universitet

FREDAG 23

12.25–12.40

KONFUCIUS OCH KONFUCIANISMEN

Torbjörn Lodén

Konfucius levde för 2 500 år sedan, men citeras än idag. Torbjörn Lodén, framstående sinolog, berättar om hans liv och tid samt om konfucianismen.

Medverkande: Torbjörn Lodén, professor emeritus i Kinas språk och kultur, Stockholms universitet

Arrangör: Appell Förlag

12.50–13.05

FRÅN LÄSNING AV BOK TILL ANALYS AV BIG DATA

Linnéa Stenliden

Får vi fram olika "Hans Roslings" i alla klassrum genom att tillgängliggöra kraften som visuella, interaktiva analysverktyg kan ge lärare och elever?

Medverkande: Linnéa Stenliden, junior universitetslektor, ISV

Arrangör: Linköpings universitet

13.15–13.30

DEN MÖJLIGA HISTORIEN

Klas-Göran Karlsson, Kim Salomon

Att spekulera kring vad som hade hänt om historien tagit en annan vändning är en tankelek som fördjupar förståelsen av den faktiska utvecklingen.

Medverkande: Klas-Göran Karlsson, professor i historia och Kim Salomon, senior professor i historia

Arrangör: Lunds universitet

13.40–13.55

ÄR HÅLLBARA STÄDER VID VATTENDRAG EN UTOPI?

Joakim Forsemalm, Jenni Reuter

Älvstaden i Göteborg ska vara både miljömässigt och socialt hållbar. Går det att bygga hållbart på attraktiv central mark nära vattnet?

Medverkande: Joakim Forsemalm, forskare i etnologi, Göteborgs universitet och Jenni Reuter, professor i arkitektur, Aalto-universitetet. **Arrangör:** Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland

14.05–14.20

ALLT ÄR INTE STRESS ELLER DÅLIGT LEDARSKAP

Lisbeth Rydén

Varför mår vi dåligt på jobbet, fast vi, enligt modellerna, inte borde? Vad är det för drivkrafter som påverkar? Hur kan vi tänka kring frågorna?

Medverkande: Lisbeth Rydén, doktorand i företagsekonomi, KTH

Arrangör: AFA Försäkring

14.30–15.00

HJÄRNAN I CELLODLINGSSKÅLAR

Anna Falk

Med omprogrammeringsteknik produceras hjärnceller från till exempel hudceller för studier av sjukdomar. Och kanske för transplantation vid Parkinsons och ALS.

Medverkande: Anna Falk, docent, inst. för neurovetenskap Karolinska Institutet

Arrangör: Stiftelsen för Strategisk Forskning

15.20–15.35

EUFEMIAVISORNA OM MEDELTIDA SVENSK HOVKULTUR

Sofia Lodén

På 1300-talet skrevs versromanerna Herr Ivan, Hertig Fredrik av Normandie och Flores och Blanzeflor, på uppdrag av drottning Eufemia av Norge. Vad berättar de om sin tid?

Medverkande: Sofia Lodén, fil. dr i franska, Stockholms universitet; gästforskare vid Università Ca' Foscari, Venedig

Arrangör: Kungl. Vitterhetsakademien

15.45–16.00

ATT BEVARA HJÄRNANS MINNESRESURSER

Lars Nyberg

Hur förändras egentligen minnet med åren? Kan vi påverka det? Här förklaras neurovetenskapen bakom ett gott minne.

Medverkande: Lars Nyberg, professor i psykologi och neurovetenskap, Umeå universitet

Arrangör: Natur & Kultur

16.05–16.20

BOTEMEDEL DRÖJER NÄR INGEN TJÄNAR PENGAR

Per Aspenberg

De upptäckte att ett billigt läkemedel kan hindra att höft- och knäproteser lossnar. Men igen kunde tjäna pengar på det. Så inget hände. Men nu!

Medverkande: Per Aspenberg, professor i ortopedi, Linköpings universitet

Arrangör: Vetenskapsrådet

16.30–16.45

BURAR MOT SMARTA SÄLAR

Sara Köningsson

Våra sälpopulationer ökar för varje år medan vårt svenska kustfiske minskar. De ökande populationerna orsakar stora ekonomiska förluster för det kustnära fisket. Men finns det några lösningar på problemet?

Medverkande: Sara Köningsson, forskare, Sveriges lantbruksuniversitet

Arrangör: Forskning & Framsteg

16.55–17.10

DET ÄR JU SANT DET STOD JU I TIDNINGEN

Mattias Lundberg

Vårt samhälle flödar av information och det blir allt svårare att avgöra vad som är sant eller inte. Vilka knep och strategier används för att få mottagaren att älska budskapet?

Medverkande: Mattias Lundberg, docent i psykologi och leg. psykolog

Arrangör: Umeå universitet

17.20–17.35

FRAMTIDENS SKADEPLATSER

Sofie Pilepalm

Hur ser framtidens skadeplatser ut? Vilka krav ställs på respons? Hur måste samhället gemensamt agera vid räddningsinsatser? Föredraget ger dig svaren.

Medverkande: Sofie Pilepalm, biträdande professor i informatik

Arrangör: Linköpings universitet

17.45–18.00

HISTORIKER I FÖRSONING

Bo Eriksson, David Sjögren

Att be om förlåtelse har blivit en global trend. Men vilken roll spelar historiker i försoningsprocesserna? Måste de göra avkall på sin objektivitet?

Medverkande: Bo Eriksson, fil. dr i historia, Stockholms universitet och David Sjögren, fil. dr i historia, Uppsala universitet.

Arrangör: Historisk Tidskrift

18.10–19.00

FILOSOFISKA RUMMET

Hans Ruin, Torbjörn Tännsjö

Debatt och inspelning från Forskartorget.

Medverkande: Hans Ruin, professor i teoretisk filosofi, Södertörns högskola och Torbjörn Tännsjö, professor i praktisk filosofi, Stockholms universitet

Arrangör: Filosofiska rummet/SR

LÖRDAG 24

09.15–09.30

VAD HÄNDER I HJÄRNAN NÄR VI TRÄNAR MINDFULNESS?

Åsa Nilssonne

Modern hjärnabbildningsteknik kan idag se hur hjärnan arbetar när vi utövar mindfulness. Effekterna har ibland mötts med skepsis. Men idag är metoden på väg att bli ett alternativ till andra behandlingsformer.

Medverkande: Åsa Nilssonne, senior professor i medicinsk psykologi och leg. psykoterapeut **Arrangör:** Natur & Kultur

09.40-09.55

HUR SVENSKT ÄR FINLAND?

Henrik Meinander, Dick Harrison

Att det bor svenskspråkiga i Finland förefaller ibland som en stor överraskning i Sverige. Hur står det till med historieundervisningen i våra länder?

Medverkande: Henrik Meinander, professor i historia, Helsingfors universitet och Dick Harrison, professor i historia, Lunds universitet **Arrangör:** Svenska litteratursällskapet i Finland

10.05–10.20

ERLANDERS DAGBÖCKER

Urban Lundberg

Tage Erlanders dagböcker ger en bild av Erlanders politiska arbete men även av människan bakom den politiska rollen.

Medverkande: Urban Lundberg, docent i historia, Stockholms universitet **Arrangör:** Riksbankens Jubileumsfond.

10.30–11.00

ÖVERALLT OCH INGENSTANS?

Mikael Kurkiala, Joel Halldorf, Alf Hornborg

Information finns idag i överflöd medan uppmärksamhet är en bristvara. Vad gör detta med informationen, med oss och vår förmåga till fördjupning?

Medverkande: Mikael Kurkiala, docent i kulturanthropologi, Uppsala universitet, Joel Halldorf, docent i kyrkohistoria, Uppsala universitet och lektor vid Teologiska högskolan Stockholm samt Alf Hornborg, professor i humanekologi, Lunds universitet

Arrangör: Svenska kyrkan

11.10–11.25

SÅ BLIR DU HJÄRNSTARK!

Anders Hansen

Vill du bli mer stresstålig, få bättre minne och bli mer intelligent? Modern hjärnforskning visar varför fysisk aktivitet är så viktigt för hjärnan.

Medverkande: Anders Hansen, överläkare i psykiatri, Sophiahemmet

Arrangör: Bonnier Fakta

11.35–11.50

VÄRDIGHET, AUTONOMI OCH ETIK I VÅRDEN

Johan Brännmark

Vården är något vi möter i våra svaga stunder.

Det talas om patientautonomi och valfrihet. Men kan andra centrala värden, som respekt för människors värdighet, tappas bort?

Medverkande: Johan Brännmark, docent i praktisk filosofi, Malmö högskola och akademiforskare

Arrangör: Kungl. Vitterhetsakademien

12.00–12.15

NÄRINGSLIVET OCH SKANDINAVISK KULTUR

Hans Sjögren

Professor Hans Sjögren presenterar hur den nordiska välfärdsmodellen genomsyrar varumärken som Lego, Ikea och SAS för att skapa kommersiell nytta.

Medverkande: Hans Sjögren, professor i ekonomisk historia och institutionell ekonomi

Arrangör: Linköpings universitet

12.25–12.40

ATT OBSERVERA KLIMATET FRÅN RYMDEN

Per Jönsson

EUs nya miljöövervakningsprogram Copernicus består bland annat av ett antal markobserverande satelliter som tittar ner på jorden i mycket hög upplösning. Lyssna till hur information från satelliter används för att förstå hur klimat och miljö förändras sig på både lokal och global nivå.

Medverkande: Per Jönsson, professor i tillämpad matematik och docent i fysik

Arrangör: Malmö högskola

12.50–13.05

ATT VETA SIN PLATS

Jonas Lindström

Verklighetens postkodlotteri formar våra liv och livschanser i såväl förorter som bruksorter och andra slags orter.

Medverkande: Jonas Lindström, fil. dr i socialt arbete

Arrangör: Södertörns högskola

13.15–13.30

KAN MAN LEVA PÅ EN ÖDEGÅRD?

Mats Widgren

Många gårdar lades öde under medeltiden. Flera blev efter digerdöden aldrig återbesatta. Varför övergavs de? Vad för villkor styr ett gårdshushålls livsresurser?

Medverkande: Mats Widgren, professor emeritus i kulturgeografi, Stockholms universitet

Arrangör: Kungl. Vitterhetsakademien

13.40–13.55

HÄLSAN I BEHÅLL I HELA LIVET

Aleksander Perski

På hundra år har livslängden fördubblats – men är det möjligt att få ett både långt och friskt liv?

Här beskrivs både risk- och skyddsfaktorer.

Medverkande: Aleksander Perski, docent vid Stressforskningsinstitutet, Stockholms universitet **Arrangör:** Natur & Kultur

14.05–14.20

PEDER HERZOG: BOKBINDAREN SOM BÖRJADE BYGGA

Per T H Dahl, Ander Houltz

En biografi över den invandrade tysk-judiske gesällen som i slutet av 1800-talet byggde upp det största industriella bokbinderiet i Norden.

Medverkande: Per T H Dahl, näringslivshistoriker och författare, samt Anders Houltz, docent i teknik- och vetenskapshistoria

Arrangör: Centrum för Näringslivshistoria

14.30–14.45

HUR HAR ANTIKEN SKILDRATS I OLIKA TIDER?

Isak Hammar, Ulf Zander

Hur har antiken skildrats i olika tider och medier? Isak Hammar och Ulf Zander diskuterar vilka uttryck antiken har tagit sig på film och i tv.

Medverkande: Isak Hammar, fil. dr i historia och Ulf Zander, professor i historia **Arrangör:** Lunds universitet

14.55–15.10

DE TIDIGA KLOSTREN OCH DEN ANTIKA BILDNINGEN

Samuel Rubensson

De världsfrånvända munkarna var inte så ensamma som tidigare antagits. Även de var en del av den antika bildningstraditionen.

Medverkande: Samuel Rubensson, professor i kyrko- och missionsstudier, Centrum för teologi och religionsvetenskap, Lunds universitet

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond

LÖRDAG 24

15.20–15.35

SEXING DRUGS

Ericka Johnson

Baserat på boken Sexing Drugs presenteras feministiska teorier och konkreta exemplar på hur läkemedel påverkar våra könade identiteter.

Medverkande: Ericka Johnson, universitetslektor, tema teknik och social förändring

Arrangör: Linköpings universitet

15.45–16.00

FÖR GUDS SKULL?

Maria Zackariasson

Hur är det att vara ung, kristen och aktiv i en religiös organisation? Hur ser de unga på sitt engagemang och hur uppfattar de omgivningens inställning?

Medverkande: Maria Zackariasson, professor i etnologi

Arrangör: Södertörns högskola

16.05–16.20

KAMP MOT RADIKALISERING OCH GÅNGKRIMINALITET

Amir Rostami

Vad säger forskningen om kopplingen mellan grov brottslighet och IS-resor? Samtal med sociologen och polisen Amir Rostami som forskar om gängkriminalitet och som dessutom arbetar mot våldsbejakande extremism.

Medverkande: Amir Rostami, doktorand, sociologiska institutionen, Stockholms universitet och polis

Arrangör: Forskning & Framsteg

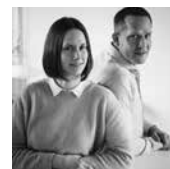
16.30–16.45

DRICKA MED MÅTTA

Anders Hammarberg, Karin Romberg

Går det att se över sitt drickande och förändra sina alkoholvanor utan att sluta dricka helt? KBT har visat sig effektivt mot alkoholproblem.

Medverkande: Anders Hammarberg, beteendevetare, med. dr och leg. psykoterapeut, Karolinska Institutet samt Karin Romberg, leg. psykolog. **Arrangör:** Natur & Kultur

16.55–17.10

DJ-LIV

Anna Gavanoas, Anna Östman

Vart står DJ-kulturen idag och hur har vi kommit hit? Föreläsarna diskuterar DJ-kulturens framväxt från 70-talet till dagens techno - och housescen.

Medverkande: Anna Gavanoas, docent i genusvetenskap och Anna Östman, DJ

Arrangör: Linköpings universitet

17.20–17.35

SPRÄTTHÖKAR OCH RANGSJUKA FRUNTIMMER

Leif Runefelt

På 1700-talet sågs konsumtion som ett hot mot samhällsordningen av upprörda moralister. Tillmälen som sprätthökar och rangsjuka fruntimmer användes.

Medverkande: Leif Runefelt, professor i idéhistoria

Arrangör: Södertörns högskola

17.40 – 17.55

ÄR DET MOBBNING OCH ÄR DET FEL?

Camilla Forsberg

Hur resonerar elever kring varför mobbning äger rum? Och vad säger elever om hur de reagerar när de blir åskådare till mobbning?

Medverkande: Camilla Forsberg, universitetsadjunkt, inst. för beteendevetenskap och lärande

Arrangör: Linköpings universitet

25 SÖNDAG

9.30–9.45

KUNSKAP PÅ TVÄREN

Anders Omstedt, Tyrone Martinsson

Ibland beskrivs vårt kunskapssamhälle så att det består av ett antal öar som alltför sällan kommer i kontakt med varandra. Samtidigt står vi inför stora utmaningar där flera ämnesområden behöver samverka.

Medverkande: Anders Omstedt, professor, inst. för marina vetenskaper, Göteborgs universitet och Tyrone Martinsson, universitetslektor, Akademin Valand, Göteborgs universitet. Samtalsledare: Anders Franck, Jonsereds herrgård

Arrangör: Jonsereds herrgård, Göteborgs universitet, Se Människan och Cusanus

9.55–10.10

DE SVENSKA MEDELHAVSINSTITUTENS BETYDELSE

Johan Mårtelius

En presentation följt av en diskussion kring de svenska Medelhavsinstituterna i Istanbul, Athen, Rom och San Michele samt deras synlighet och samtida relevans.

Medverkande: Johan Mårtelius, professor i arkitekturhistoria, KTH och direktör vid Svenska Forskningsinstitutet i Istanbul

Arrangör: De svenska Medelhavsinstituterna

10.20–10.35

VAD SKA DE GÖRA I KOLOSSERNA PÅ SKÅNESLÄNTEN?

Aleksandar Matic

Med röntgenljus och neutroner kommer de kunna se in i alla slags material. Sveriges största forskningssatsningar kan ge nya elbilar och mediciner.

Medverkande: Aleksandar Matic, professor, inst. för fysik, Chalmers tekniska högskola

Arrangör: Vetenskapsrådet

10.45–11.00

GAMMAL ÄR ÄLDST

Ingmar Skoog, Johanna Gustafsson Lundberg

Vi blir äldre och äldre. Vad innebär det om åldrandet blir så mycket större del av livet och livet blir så mycket längre?

Medverkande: Ingmar Skoog, professor och överläkare, sektionen för psykiatri och neurokemi, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet, Johanna Gustafsson Lundberg, docent teologisk etik, Centrum för teologi och religionsvetenskap, Lunds universitet. Samtalsledare: Sara Blom, präst och teknologie doktor

Arrangör: Jonsereds herrgård, Göteborgs universitet, Se Människan och Cusanus

11.10–11.25

MEDELTIDEN SJUNGER IGEN

Gunilla Iversen

Forskare har återupptäckt poesi från den medeltida mässans sånger på 800-talet, skrivna av munkar och präster. Smakprov på sångerna framförs.

Medverkande: Gunilla Iversen, professor emerita latin, Stockholms universitet och sångarna Thomas Hammar och Lena Susann Norin

Arrangör: Riksbankens Jubileumsfond

11.35–11.50

ATT KOMMUNICERA KÄNSLOR

Asta Cekaite

Hur lär sig barn att tolka och uttrycka känslor och ta hänsyn till andras känslor? Föreläsningen ger dig svaren baserat på aktuell forskning.

Medverkande: Asta Cekaite, professor vid tema barn

Arrangör: Linköpings universitet

12.00–12.15

FINLANDSSVENSKAN I HELFIGUR

Marika Tandefelt

Projektet Svenskan i Finland – idag och igår tecknar ett porträtt av svenskt tal- och skriftspråk öster om Bottniska viken.

Medverkande: Marika Tandefelt, professor emerita i svenska, Svenska handelshögskolan i Helsingfors

Arrangör: Svenska litteratursällskapet i Finland

SÖNDAG 25

12.25–12.40

GÅR TIDEN FORTARE NU?

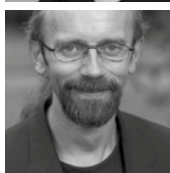
Henrik Zetterberg, Kirsten Kraiberg Knudsen, Virginia Langum

Vi samtalar om tiden, vår tids hårdvaluta. Många upplever samtiden som stressfylld. En hjärnforskare, en astronom och en historiker tar sig an tiden och erbjuder spännande perspektiv från den senaste forskningen.

Medverkande: Henrik Zetterberg, professor i neurokemi, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet, Kirsten Kraiberg Knudsen, docent i astronomi, Chalmers tekniska högskola och Virginia Langum, Pro Futura Scientia Fellow vid SCAS och docent i engelsk litteratur, Umeå universitet.

Moderator: Annika Moberg

Arrangör: Sveriges unga akademi

12.50–13.05

RÄKNA MED BILDER I FRAMTIDEN

Klas Modin

Med dagens magnetkameror kan vi, utan operation, ta 3d-bilder av organ. Men vad är avståndet mellan bilderna? Svaret ges av "Beräkningsanatomi".

Medverkande: Klas Modin, dr och forskarassistent i matematiska vetenskaper, Chalmers tekniska högskola

Arrangör: Stiftelsen för Strategisk Forskning

13.15–13.30

ARSENIK OCH GAMLA SPETSAR

Inger Olausson

Ur ett historiskt perspektiv handlar växtskydd om till exempel otäcka gifter och handplockning av larver. Är dessa metoder relevanta att tillämpa även idag?

Medverkande: Inger Olausson, bitr. universitetslektor doktor, Tema Q

Arrangör: Linköpings universitet

AFA Försäkring stödjer forskning och utveckling inom arbetsmiljö och hälsa

*– 150 miljoner till forskning och utveckling varje år
– 250 pågående FoU-projekt*

AFA Försäkring ger trygghet och ekonomiskt stöd vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet. Våra försäkringar är bestämda i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter och vi försäkrar 4,5 miljoner människor i privat näringsliv, kommuner, landsting och regioner. AFA Försäkring drivs utan vinstsyfte. Vi förvaltar cirka 200 miljarder kronor för att säkerställa framtida utbetalningar till våra försäkrade. En viktig del av vår verksamhet är att stödja forskning och projekt som aktivt syftar till att förbättra arbetsmiljön. AFA Försäkring har cirka 650 medarbetare och ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

afa
FÖRSÄKRING

Trygghet på jobbet för fyra miljoner människor

25 SÖNDAG

13.40–13.55

PEHR STENBERGS LEVERNEBESKRIVNING

Fredrik Elgh

Självbiografen är ett uppslaget fönster mot det sena 1700-talets Sverige där vi möter ett myller av människor i en öppen och levande berättelse.

Medverkande: Fredrik Elgh, professor och överläkare, inst. för klinisk mikrobiologi

Arrangör: Umeå universitet

14.05–14.20

VAD VILL POPULISTERNA?

Andreas Johansson Heinö

Populistiska partier vinner mark över hela Europa. Vad vill de uppnå? Vad händer i länder där de får fäste?

Medverkande: Andreas Johansson Heinö, fil. dr i statsvetenskap

Arrangör: Timbro

14.30–14.45

SPELA FOTBOLL BONDJÄVLAR

Torbjörn Andersson

En studie av svensk klubbkultur och lokal identitet från 1950 till 2000-talets början. Det kommer att handla om lokalpatriotism och om likheter och skillnader mellan fotbollskulturen i Stockholm och Göteborg.

Medverkande: Torbjörn Andersson, universitetslektor

Arrangör: Malmö högskola

14.55–15.10

GUSTAF DALÉN: EN BIOGRAFI

Anders Johnson

Vad formade den ikoniska nobelpristagaren, uppfinnaren och företagsledaren, och hur kan vi förstå hans insatser idag?

Medverkande: Anders Johnson, författare och näringslivshistoriker och Anders Houlitz, docent i teknik- och vetenskapshistoria

Arrangör: Centrum för Näringslivshistoria

15.25–15.40

SURTSEY – NU BLOMMAR DET I LAVAN!

Håkan Wallander

Genom ett magnifikt vulkanutbrott bildades ön Surtsey. Större delen av ön är fortfarande, efter femtio år, karg lavasten, men på vissa platser frodas vegetationen och jorden ligger rik och mäktig. Hur gick det till? Vad kan vi lära?

Medverkande: Håkan Wallander, professor i markbiologi, Lunds universitet

Arrangör: Bokförlaget Langenskiöld

15.50–16.05

DORIS LESSING, EN FÖRFATTARE I VÅR TID

INGRID HOLMQUIST

Doris Lessing tilldelades Nobelpriset i litteratur 2007. Lessings verk är mycket aktuellt med ämnen som motsättningar mellan kvinnor och män, barns utsatta situation, men också rasism, terrorism, våld och miljöförstöring.

Medverkande: Ingrid Holmquist, professor emerita i genusvetenskap

Arrangör: Göteborgs universitet

16.15–16.30

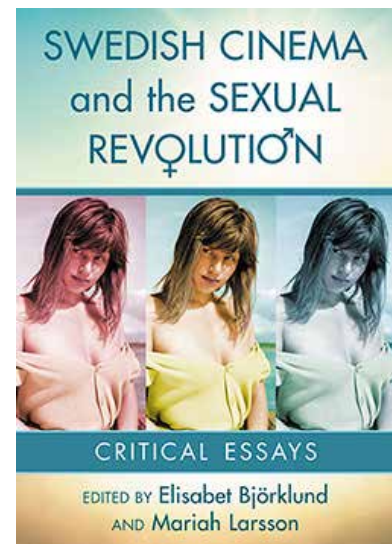
SVENSK FILM OCH DEN SEXUELLA REVOLUTIONEN

Elisabet Björklund,
Mariah Larsson

Lyssna till betydelsen av sexualitet för svensk film och för bilden av Sverige utomlands. Redaktörerna av den engelskspråkiga antologin *Swedish Cinema and the Sexual Revolution: Critical Essays* introducerar boken och diskuterar utifrån denna.

Medverkande: Elisabet Björklund och Mariah Larsson, båda universitetslektorer

Arrangör: Linnéuniversitetet

Hållbar fred – finns det?

I Riksbankens Jubileumsfonds årsbok skriver forskare och experter om krigens orsaker och fredens möjligheter.

Under Bokmässan:

STÅR VI PÅ RANDEN TILL ETT TREDJE VÄRLDSKRIG?

Vilken chans har jämställdhet och demokratisk utveckling i krigsdrabbade länder? Innebär stora flyktingströmmar en ökad risk för krig? Hur agerar FN och EU i dagens internationella fredsarbete? En diskussion om freds- och konfliktforskning. Medverkande: Pierre Schori, politiker och f.d.

FN-ambassadör, Katarina Engberg, departementsråd, Försvarsdepartementet, Isak Svensson, freds- och konfliktforskare, Uppsala universitet, Karin Aggestam, statsvetare, Lunds universitet. Moderator: Sharon Jåma, journalist.

Seminarium torsdag 22 september kl. 16.00–16.45

RIKSBANKENS
JUBILEUMSFOND

STIFTELSEN FÖR HUMANISTISK OCH
SAMHÄLLSVETENSKAPLIG FORSKNING